

Projekt

Załącznik normalizacyjny - Skrzynka doręczeń

do dokumentu: Standard publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego świadczonej przez operatora wyznaczonego i kwalifikowanych dostawców usług zaufania świadczących kwalifikowane usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego w zakresie współpracy z publiczną usługą rejestrowanego doręczenia elektronicznego oraz skrzynki doręczeń

Wersja: 1.G (05.12.2020)

Metryka		
Data zmiany	Wersja	Opis wprowadzonej w dokumencie zmiany
14.04.2020	1.B	Opracowanie dokumentu (projekt)
27.05.2020	1.C	Uwzględnienie uwag zgłoszonych przez partnerów projektu
07.10.2020	1.D	Dostosowanie dokumentu do wersji standardu 1.E i zmiana układu treści
09.10.2020	1.E	Poprawki odsyłaczy do ustawy w wersji 2213-0.PK druk sejmowy nr 229 oraz dostosowanie do wersji standardu 1.F
25.10.2020	1.F	Poprawki wynikające z uwag partnerów projektu i dostosowania do tekstu ustawy po poprawkach Senatu
05.12.2020	1.G	Dostosowanie treści załącznika do ustawy w wersji przyjętej przez parlament 18 listopada 2020

Spis treści

1	Wprowadzenie	4
1.1	Referencje.....	4
1.2	Słownik pojęć i skrótów	5
1.3	Miejsce skrzynki doręczeń w krajowym systemie e-doręczeń	8
2	Zobowiązania operatora wyznaczonego w zakresie udostępniania, utrzymywania i rozwoju skrzynek doręczeń.....	9
2.1	Wymagania ogólne	9
2.2	Udostępnienie skrzynki doręczeń.....	9
2.3	Liczba skrzynek przydzielonych podmiotowi	10
2.4	Masowa migracja skrzynek.....	10
3	Zobowiązania dostawców kwalifikowanej usługi RDE	10
4	Funkcje skrzynki doręczeń	11
4.1	Spis funkcji.....	11
4.2	Wywoływanie funkcji skrzynki doręczeń przez aplikacje klienckie.....	12
4.3	Wymagania wobec przekazywania wiadomości ze skrzynki doręczeń nadawcy do usługi RDE.....	12
4.3.1	Wysłanie wiadomości	12
4.3.2	Przetworzenie wiadomości	13
4.3.3	Informacja zwrotna po wysłaniu.....	13
4.3.4	Obsługa dużego wolumenu wiadomości do wysyłki.....	13
4.4	Wymagania wobec przekazywania wiadomości na skrzynkę doręczeń adresata	14

4.4.1	Czynności poprzedzające przekazanie przesyłki adresatowi	14
4.4.2	Przebieg przekazania przesyłki lub dowodu	14
4.4.3	Zabezpieczenie przed zapełnieniem przestrzeni wiadomości oczekujących na odebranie	15
5	Zabezpieczenia dostępu do skrzynki doręczeń.....	15
5.1	Warunki wstępne.....	16
5.2	Wymagania wobec możliwych sposobów dostępu do usługi RDE i skrzynki doręczeń jako usługi wspierającej	16
5.3	Wymagany poziom zabezpieczeń przed nieuprawnionym dostępem	16
5.4	Dostęp do skrzynki doręczeń a dostęp do usług doręczenia	16
6	Zarządzanie skrzynką doręczeń	17
6.1	Zarządzanie regułami przekierowania	17
6.2	Zarządzanie osobami upoważnionymi do skrzynki doręczeń	17
6.2.1	Kategorie użytkowników	17
6.2.2	Uprawnienia ról technicznych do zasobów	18
6.3	Konfiguracja skrzynki doręczeń	18
6.3.1	Zapobieganie przepełnieniu skrzynki przez dostawcę skrzynki	20
6.4	Archiwizacja zawartości skrzynki doręczeń	21
7	Wymagania pozafunkcjonalne związane z podziałem logicznym skrzynki doręczeń	21
7.1	Możliwość dekompozycji składników skrzynki doręczeń	21
7.2	Wymagania niefunkcjonalne dotyczące składników skrzynki doręczeń.....	22
7.2.1	Kategorie pozycji magazynu wiadomości	22
7.2.2	Wymagane cechy magazynu wiadomości	22
7.2.3	Przenaszalność magazynu wiadomości.....	23
8	Wymagania pojemnościowe dotyczące kolejki i skrzynki doręczeń.....	24
8.1	Gwarantowana pojemność magazynu wiadomości i wewnętrzny podział pojemności.....	24
8.2	Monitorowanie zapełnienia skrzynki.....	25
8.2.1	Podmioty niepubliczne	25
8.2.2	Podmioty publiczne	26
9	Wpływ wpisu do rejestru BAE na skrzynkę doręczeń.....	26
9.1	Utworzenie skrzynki doręczeń.....	26
9.2	Wpływ zmiany typu podmiotu na pojemność skrzynki doręczeń	26
9.3	Wpływ zmiany operatora wyznaczonego na skrzynkę doręczeń	27
9.4	Sposób wprowadzania zmian w poziomie uprawnień użytkowników	27
9.5	Zamknięcie skrzynki doręczeń	27

1 Wprowadzenie

Dokument *Standardu publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego świadczonej przez operatora wyznaczonego i kwalifikowanych dostawców usług zaufania świadczących kwalifikowane usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego w zakresie współpracy z publiczną usługą rejestrowanego doręczenia elektronicznego oraz skrzynki doręczeń* (dalej zwany dokumentem głównym Standardu), o którym mowa w art. 26a ustawy z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (dalej zwanej [UoUZIE]) zawiera wymagania na temat wspólnej infrastruktury adresowej i identyfikowania w niej nadawcy i adresata za pomocą adresu do doręczeń elektronicznych. Przytacza, pochodzące z norm ETSI, wymagania dotyczące organizacji zaplecza dostawcy usługi RDE, rejestracji przez dostawcę adresatów i udzielania im dostępu do usługi doręczenia i usługi wspierającej. Reguluje kwestię przekazywania przez usługę RDE przesyłek oraz treść dowodów, które są wysyłane, odbierane i przechowywane przez usługę RDE, a także określa zdarzenia, które wywołują wystawianie tych dowodów.

Czynności i zdarzenia te odbywają się – w przypadku operatora wyznaczonego – z wykorzystaniem **skrzynki doręczeń**, którą głębiej opisuje niniejszy załącznik do dokumentu głównego Standardu. Niektóre z tych zdarzeń powiązane są z funkcjami zapewnianymi przez skrzynkę doręczeń samodzielnie lub w wyniku poleceń przekazanych przez aplikację kliencką.

Art. 134 ustawy o doręczeniach elektronicznych (dalej zwanej [UoDE]) poprzez punkt 6 w art. 26a wprowadzonym do [UoUZIE] wskazuje, że zakres Standardu obejmuje także wymagania dotyczące funkcjonowania skrzynki doręczeń, której definicja znajduje się w art. 2 pkt 9 [UoDE]. Skrzynka doręczeń to *narzędzie umożliwiające wysyłanie, odbieranie i przechowywanie danych zgodnie ze standardem [...] w ramach publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego, a także w ramach publicznej usługi hybrydowej*. Art. 52 ust. 4 wskazuje na Standard jako na źródło określające warunki, na jakich operator wyznaczony udostępnia skrzynkę doręczeń.

Niniejszy dokument rozwija i pogłębia wymagania opisane w dokumencie głównym Standardu i wynikające z [UoDE].

1.1 Referencje

- [eIDAS] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE [Rozporządzenie eIDAS]
- [UoDE] Ustawa z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych
- [RoDPS] Rozporządzenie ministra cyfryzacji z dnia 2020 r. w sprawie gwarantowanych dostępności i pojemności skrzynek doręczeń dla podmiotów publicznych i niepublicznych korzystających z publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego (Projekt)
- [SZN-SWDU] Załącznik normalizacyjny do Standardu – *specyfikacja wymagań dla dostawców usługi RDE*
- [UoUZIE] Ustawa z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (Dz. U. 2016 poz. 1579)
- [ETSI3195221] ETSI EN 319 522-1 V1.1.1 *Electronic Signatures and Infrastructures (ESI); Electronic Registered Delivery Services; Part 1: Framework and Architecture*

- [ETSI3195222] ETSI EN 319 522-2 V1.1.1 *Electronic Signatures and Infrastructures (ESI); Electronic Registered Delivery Services; Part 2: Semantic contents*
- [ETSI3195223] ETSI EN 319 522-3 V1.1.1 *Electronic Signatures and Infrastructures (ESI); Electronic Registered Delivery Services; Part 3: Formats*
- [RFC2822] Norma RFC 2822, *Internet Message Format*

1.2 Słownik pojęć i skrótów

Niniejszy rozdział jest rozwinięciem dokumentu głównego Standardu, rozdział 4. *Definicje i skróty*

Nazwa	Skrót	Opis
Standard	-	Standard publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego świadczonej przez operatora wyznaczonego i kwalifikowanych dostawców usług zaufania świadczących kwalifikowane usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego w zakresie współpracy z publiczną usługą rejestrowanego doręczenia elektronicznego oraz skrzynki doręczeń.
Usługa rejestrowanego doręczenia elektronicznego	Usługa RDE	Usługa umożliwiająca przesłanie danych między stronami trzecimi drogą elektroniczną i zapewniająca dowody związane z posługiwaniem się przesyłanymi danymi, w tym dowód wysłania i otrzymania danych, oraz chroniącą przesyłane dane przed ryzykiem utraty, kradzieży, uszkodzenia lub jakiegokolwiek nieupoważnionej zmiany (art. 3 pkt 36 [eIDAS]).
Publiczna usługa hybrydowa	PUH	Usługa pocztowa, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe, świadczoną przez operatora wyznaczonego, jeżeli nadawcą przesyłki listowej jest podmiot publiczny;
Adres do doręczeń elektronicznych	ADE	Rodzaj adresu elektronicznego, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2019 r. poz. 123 i 730), podmiotu korzystającego z publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego lub publicznej usługi hybrydowej albo z kwalifikowanej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego, umożliwiający jednoznaczną identyfikację nadawcy lub adresata danych przesyłanych w ramach tych usług (art. 2 pkt 1 [UoDE]).

Nazwa	Skrót	Opis
Baza adresów elektro- nicznych	BAE	Rejestr publiczny prowadzony przez ministra właściwego do spraw informatyzacji przeznaczony do ujawniania adresu do doręczeń elektronicznych podmiotu korzystającego z publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego oraz adresu do doręczeń elektronicznych podmiotu niepublicznego korzystającego z kwalifikowanej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego w celu wyrażenia żądania doręczania korespondencji przed podmioty publiczne na adres do doręczeń elektronicznych powiązany z danymi posiadacza (art. 25 ust. 1 i art. 7 ust. 1, art. 58 ust. 1 [UoDE]).
Identyfikator użytkownika usługi RDE	-	Identyfikator osoby fizycznej lub prawnej korzystającej z usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego, nadawany przez dostawców tej usługi, o którym mowa w normie [ETSI3195222] (elementy I02 lub MD08 Sender`s identifier, I03 Sender`s delegate identifier, element I06 lub MD10 Recipient`s identifier, I08 Recipient`s delegate identifier) Przykład identyfikatora: <ns:Property name="finalRecipient"> urn:oasis:names:tc:eb-core:partyidtype:iso6523:0151::15633137876 </ns:Property>
Użytkownik upoważniony		(ang. <i>delegate</i>) – użytkownik określany w normach [ETSI3195221], [ETSI3195222] i [ETSI3195223] jako użytkownik, który został wskazany przez nadawcę lub odbiorcę jako działający w jego imieniu. Użytkownik taki jest odróżnialny od nadawcy lub adresata w dowodach wystawianych przez usługę RDE. W szczególności osobą upoważnioną jest administrator skrzynki doręczeń oraz osoba fizyczna upoważniona do dokonywania operacji na skrzynce doręczeń zgodnie z art. 19 ust. 6 pkt 2 [UoDE].
Aplikacja kliencka (ang. <i>User Agent</i>)	UA	Aplikacja umożliwiająca użytkownikowi obsługę korespondencji realizowanej w ramach usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego.
Model czterostronny	4C	(ang. <i>Four-Corner-Model</i>) – model rozproszony, w którym użytkownicy końcowi (Corner 1 i Corner 4) nie wymieniają ze sobą dokumentów i danych bezpośrednio, lecz czynią to poprzez <i>punkty dostępowe</i> (Corner 2 i Corner 3), które wchodzą w rolę systemów obsługujących nadawcę lub adresata. Punkty te są zgodne z tymi samymi

Nazwa	Skrót	Opis
		specyfikacjami technicznymi, a tym samym - zdolne się ze sobą komunikować. Punkty dostępowe (<i>access points</i>) nie są centralnymi węzłami sieci, lecz są rozproszone po państwach członkowskich. Obsługuje je dostawca publiczny lub prywatny. Użytkownikami punktów dostępowych (C1, C2) są aplikacje klienckie osób lub systemy, które realizują doręczenia pomiędzy podmiotami administracji, osobami prywatnymi i podmiotami komercyjnymi.
Corner 1	C1	Użytkownik końcowy – Nadawca
Corner 2	C2	Punkt dostępowy, dostawca usługi RDE obsługujący nadawcę
Corner 3	C3	Punkt dostępowy, dostawca usługi RDE obsługujący adresata
Corner 4	C4	Użytkownik końcowy – Adresat
System teleinformatyczny ministra właściwego do spraw informatyzacji	STMC	System ministra właściwego do spraw informatyzacji, o którym mowa w art. 58. UoDE
Wiadomość		Dane przygotowane w formie wiadomości roboczej, wysłanej lub odebranej, czytelnej dla użytkownika.
Przesyłka		(<i>ang. user content</i>) - oryginalne dane wytworzone przez nadawcę, które muszą zostać dostarczone do adresata. W szczególności przesyłką jest dokument elektroniczny, o którym mowa w art. 2 pkt 2 [UoDE].
Payload		Składnik komunikatu AS4 oznaczający dokument biznesowy. Payload może być dowolnego typu tekstowego lub binarnego. Musi posiadać nazwę pliku oryginalną lub zastępczą. Musi być zawarty w sekcji Body komunikatu SOAP jako załącznik MIME. Pojedynczy komunikat AS4 może zawierać więcej niż jeden załącznik.
Tryby doręczeń	<i>element MD06</i>	(<i>ang. mode of consignment</i>) - Tryby wynikające z zespołu norm [ETSI319522]

Nazwa	Skrót	Opis
		<ul style="list-style-type: none"> • Podstawowy: przesyłka musi zostać udostępniona adresatowi bez możliwości zaakceptowania / odmowy otrzymania przesyłki przed dostawą przesyłki przez adresata. • Zgoda adresata: powiadomienie zostanie wysłane do adresata przed faktyczną preawizacją / przekazaniem. Od adresata wymaga się wyraźnego działania w celu zaakceptowania lub odrzucenia przesyłki; przesyłka będzie dostępna dla adresata dopiero po akceptacji. • Zgoda podpisana: jak w przypadku trybu Zgoda adresata, z tym że adresat będzie musiał podpisać cyfrowo potwierdzenie odbioru. • Inne: inne sposoby wysyłki mogą być uzgodnione i określone w określonych usługach RDE pod warunkiem ich szczegółowego opisanie w polityce usługi zaufania.
Europejski Instytut Norm Telekomunikacyjnych	ETSI	Źródło norm i wymagań, wskazane w art. 26a [UoUZIE]
Kontekst użytkownika		<p>Oznacza typ użytkownika i relację użytkownika względem adresu do doręczeń elektronicznych (i skrzynki), np.:</p> <p>Obywatel – posiadacz adresu</p> <p>Urzędnik – upoważniony do adresu należącego do publicznej osoby prawnej</p> <p>Przedsiębiorca – posiadacz adresu, upoważniony do cudzego adresu</p>
Subkontekst użytkownika		<p>Podzbiór kontekstów, np.</p> <p>Rzecznik patentowy (podzbiór Obywatela) – posiadacz adresu</p> <p>Komornik sądowy (podzbiór Urzędnika) – posiadacz adresu</p>

Tabela 1 Słownik pojęć

1.3 Miejsce skrzynki doręczeń w krajowym systemie e-doręczeń

Podstawą niniejszego rozdziału jest rozdział 3.4 dokumentu głównego Standardu, który podkreśla, że występowanie w krajowym systemie e-doręczeń skrzynek doręczeń nie wynika z rozporządzenia [eIDAS] ani z norm ETSI, lecz skrzynka w rozumieniu [UoDE] (jest przestrzenią przypisaną do nadawcy i adresata; z punktu widzenia modelu 4-stronnego skrzynka zawiera się w C1 (Corner1) albo C4 (Corner4), nawet jeśli utrzymywanie skrzynki jest usługą świadczoną przez dostawcę publicznej usługi

RDE.

2 Zobowiązania operatora wyznaczonego w zakresie udostępniania, utrzymywania i rozwoju skrzynek doręczeń

1. Operator wyznaczony musi utrzymywać w swojej strukturze i udostępniać swoim klientom skrzynki doręczeń, dotrzymując warunków wymienionych w art. 38 ust. 5 i 7 [UoDE].

2.1 Wymagania ogólne

1. Zgodnie z punktem 5.4.0.7 dokumentu głównego Standardu, **dostawca usługi RDE musi zdefiniować warunki funkcjonowania i poziomu SLA usług wspierających**, w tym skrzynki doręczeń, w oparciu o wymagania prawne, w szczególności wymagania [UoDE] i innych aktów wykonawczych.

2. Zgodnie z rozdziałem 3.1 i wymaganiami 5.4.0.7, 5.1.16.2, 5.3.0.2 dokumentu głównego Standardu, dostawca wdrażający skrzynkę doręczeń **odpowiada** za:

- jej sprawną **współpracę** z usługami doręczenia, w szczególności – za poprawne i bezpieczne użycie przez skrzynkę interfejsów usługi RDE: MERI, MEPI i MSI,
- **ochronę danych i tożsamości** nadawcy i adresata w wymianie danych między komponentami, z którymi kontaktuje się skrzynka doręczeń,
- jej sprawną **współpracę** z oprogramowaniem klienckim,
- **dostępność** skrzynki doręczeń na poziomie określonym w [RoDPS],
- zapewnienie **pojemności** oraz **poufności** przechowywanej na skrzynce doręczeń **korrespondencji**.

Rozdział 5 niniejszego dokumentu przedstawia wymagania w zakresie zabezpieczeń dostępu do skrzynki doręczeń; w połączeniu z wymaganiami 5.4.0.4 dokumentu głównego zapewniają one bezpieczeństwo oraz kontrolę dostępu do danych przechowywanych na skrzynce doręczeń.

2.2 Udostępnienie skrzynki doręczeń

1. W ramach publicznej usługi RDE operator wyznaczony obowiązany jest **zapewnić** posiadaczowi adresu do doręczeń elektronicznych **skrzynkę doręczeń** (art. 52 ust. 4 [UoDE]) oraz **nawiązywanie z nią połączenia** aplikacjom klienckim, przy zachowaniu wymogów bezpiecznego dostępu, które wymienia rozdział 5 *Zabezpieczenia dostępu do skrzynki doręczeń* niniejszego dokumentu.

2. Operator wyznaczony obowiązany jest do udostępnienia **pełnej funkcjonalności skrzynki doręczeń** (tzn. funkcjonalności magazynu wiadomości, konfiguracji oraz mechanizmu przekazywania na skrzynkę wiadomości) podmiotom korzystającym z publicznej usługi RDE, niezależnie od używanej przez podmiot aplikacji klienckiej, o ile posługuje się ona poprawnie interfejsem skrzynki.

3. Operator wyznaczony obowiązany jest **umożliwić** wskazanym aplikacjom **wymianę danych** ze skrzynką doręczeń za pośrednictwem **publicznie dostępnego interfejsu (API)**, zgodnie z punktem 5.4.0.12 dokumentu głównego Standardu.

2.3 Liczba skrzynek przydzielonych podmiotowi

1. Pojedyncza skrzynka doręczeń musi być przyporządkowana do dokładnie **jednego** adresu do doręczeń elektronicznych, ale dostawca usługi publicznej musi uwzględnić w swoim modelu obsługi zagadnienie relacji liczby adresów i skrzynek do **podmiotu**, który zgodnie z [UoDE] - może posiadać **wiele** skrzynek i adresów ujawnionych, przy czym:

- art. 32 ust. 2 pozwala **podmiotowi niepublicznemu** posiadać tyle adresów (i skrzynek), ile subkontekstów taki podmiot posiada. Podmiot może uzyskać kilka adresów wpisanych do rejestru BAE, po jednym wykorzystywanym na potrzeby prowadzenia działalności gospodarczej albo działalności zawodowej, np. ten sam podmiot może posiadać jeden adres w subkontekście osoby prywatnej, jeden w subkontekście radcy prawnego i jeden w subkontekście rzecznika patentowego.
- art. 32 ust. 3 pozwala **podmiotom publicznym** posiadać więcej niż jeden adres, o ile minister właściwy do spraw informatyzacji wyrazi na to zgodę. Skrzynka pod adresem wskazanym jako *główny* nie różni się swoimi właściwościami od pozostałych skrzynek.

2.4 Masowa migracja skrzynek

1. Budowa skrzynki musi uwzględniać możliwość przeprowadzenia **procesu masowej migracji zasobów skrzynki**¹ operatora wyznaczonego do infrastruktury nowego operatora wyznaczonego.

2. W czasie migracji lub jej etapu dostawca publicznej usługi RDE musi mieć możliwość **czasowego uniemożliwienia klientowi dokonywania zmian na skrzynce**.

3. Nowy dostawca publicznej usługi RDE **potwierdza**, że zasoby skrzynki po zakończeniu migracji są takie same jak zasoby skrzynki w chwili rozpoczęcia migracji.

3 Zobowiązania dostawców kwalifikowanej usługi RDE

Dostawcy kwalifikowanej usługi RDE **mogą** oferować swoim klientom rozwiązania zbliżone sposobem funkcjonowania do skrzynki doręczeń. W takim wypadku **powinni** wdrożyć rozwiązanie umożliwiające użytkownikom upoważnionym dostęp nie tylko do usługi, lecz także do przestrzeni, w której składowane są wiadomości oraz określić zasady jej funkcjonowania. **Niniejszy załącznik nie reguluje tych zasad.**

¹ Rozdział 9.3 *Wpływ zmiany operatora wyznaczonego* omawia szerzej ten proces. Budowę skrzynki opisuje rozdział 7 *Wymagania pozafunkcjonalne związane z podziałem logicznym skrzynki doręczeń* niniejszego dokumentu.

4 Funkcje skrzynki doręczeń

Podstawą niniejszego rozdziału są punkty dokumentu głównego Standardu 5.4.0.2 i 5.4.0.3. oraz art. 2 pkt 9, art. 7 ust.2 pkt 2 [UoDE]. Zgodnie z wymaganiami 5.4.0.1 dokumentu głównego Standardu, dostawca **dokumentuje** zasady i sposób działania funkcji skrzynki doręczeń.

4.1 Spis funkcji

W celu spełnienia wymagań zapisanych w dokumencie głównym Standardu, *Załączniku normalizacyjnym – specyfikacji wymagań dla dostawców usługi RDE* ([dalej: [SZN-SWDU]) oraz [UoDE], skrzynka zapewnia następujące funkcje:

Lp.	Nazwa funkcji	Dostępna dla roli nadawcy	Dostępna dla roli adresata
1	zapis wiadomości roboczych , w przypadku, gdy aplikacja kliencka nie posiada własnego magazynu wiadomości	✓	
2	wysyłanie wiadomości przygotowanych w aplikacji klienckiej poprzez przekazywanie wiadomości do usługi doręczenia (rozdział 4.3),	✓	
3	przechowywanie wiadomości przeznaczonych do wysyłki oraz wysłanych.	✓	
4	odbieranie danych z usługi RDE z uwzględnieniem przepisów prawa krajowego (fikcja doręczenia, odbiór automatyczny, obsługa trybów wysyłki zgodnie z punktami 5.2.2.4-5.2.2.8 dokumentu głównego Standardu),		✓
5	przechowywanie wiadomości odebranych		✓
6	automatyczne przekazywanie wiadomości (nowa wysyłka) do innych systemów teleinformatycznych		✓
7	pobieranie dowodów , w sposób wyznaczony wymaganiami 5.4.0.4 dokumentu głównego Standardu	✓	✓
8	zarządzanie dowodami przez użytkownika	✓	✓
9	trwałe usunięcie dowolnej wiadomości lub dowodu.	✓	✓
10	w ograniczonym zakresie - wpływanie na sposób funkcjonowania skrzynki doręczeń – zgodnie z art.19 ust. 6 [UoDE] – za pomocą funkcji konfiguracyjnych ; w szczególności – przypisywanie przez posiadacza, administratora skrzynki doręczeń albo użytkownika upoważnionego (zgodnie z punktem	✓	✓

	7.4.1.3) osób fizycznych upoważnionych do uzyskania dostępu do niektórych funkcji skrzynki.		
11	przygotowanie i inicjowanie wysyłki danych przeznaczonych do wysłania publiczną usługą hybrydową (PUH) - podmiotom publicznym	✓	
12	odbieranie za pomocą skrzynki doręczeń także cyfrowych potwierdzeń stosowanych w tej usłudze - podmiotom korzystającym z PUH	✓	

Tabela 2 Funkcje skrzynki doręczeń

Funkcje związane z zarządzaniem i konfiguracją skrzynki doręczeń wskazano osobno w rozdziale 6 *Zarządzanie skrzynką doręczeń*.

4.2 Wywoływanie funkcji skrzynki doręczeń przez aplikacje klienckie

1. Oprogramowanie klienckie kontaktuje się ze skrzynką doręczeń poprzez jej **interfejs komunikacyjny udostępniany przez operatora wyznaczonego**, o którym mowa w rozdziale 2.2 *Udostępnienie skrzynek doręczeń*.

2. Zasady dostępu do powyższych funkcji dla podmiotów w **subkontekstach**, o których mowa w art. 20 i 21 i 22 [UoDE], zostały opisane w [SZN-SWDU]), Dodatek C.

4.3 Wymagania wobec przekazywania wiadomości ze skrzynki doręczeń nadawcy do usługi RDE

Podstawą niniejszego rozdziału są rozdziały 3.4 i 6.3 dokumentu głównego Standardu.

4.3.1 Wysłanie wiadomości

1. Dostawca publicznej usługi RDE **umożliwia zidentyfikowanemu i uwierzytelnionemu nadawcy wysłanie wiadomości**, tj. wskazanie jej jako przeznaczonej do wysłania usługą RDE lub PUH.

2. Dostawca publicznej usługi RDE odbiera niezwłocznie ze skrzynki doręczeń wiadomości, które zostały przez nadawcę wskazane jako „do wysłania” i **przekazuje je do usługi RDE lub PUH poprzez interfejs tych usług**. Przeniesienie przesyłki tak oznaczonej do usługi RDE jest realizacją czynności nadania.

4.3.2 Przetworzenie wiadomości

1. Jeśli dostawca publicznej usługi RDE upewni się, że adresat jest klientem innego dostawcy, **dokonyje przetworzenia wiadomości** wychodzącej ze skrzynki doręczeń na jedną lub więcej **przesyłek** przeznaczonych do wysyłki usługą RDE na adres do doręczeń elektronicznych adresata².

4.3.3 Informacja zwrotna po wysłaniu

1. Dostawca publicznej usługi RDE **przekazuje z usługi do przestrzeni nadawcy zwrotną informację z przetworzenia**, która umożliwi użytkownikowi skrzynki:

- uznanie takiej wiadomości za przyjętą do usługi RDE lub PUH,
- łączenie wiadomości wysłanej z późniejszymi odpowiedziami na tę wiadomość (wątkowanie),
- łączenie wiadomości wysłanej z dowodami, które dla tej wiadomości zostały utworzone i udostępnione nadawcy.

2. Wymóg przekazania danych do nadawcy dotyczy w szczególności **identyfikatorów wiadomości** nadawanych przez usługę RDE dostawcy C2 oraz **stanu** wysłania/odrzućenia wiadomości. Dostawca powinien wziąć pod uwagę wymagania wskazane w tabeli 2. normy [ETSI3195222] dla metody Submit-Message; zgodnie z jej opisem, zwracany rezultat, zwłaszcza wszelkie identyfikatory nadane przez usługę, powinny zostać przekazane na stronę C1, do aplikacji klienckiej.

3. Dostawca usługi RDE obsługujący nadawcę **przekazuje zwrotnie na jego skrzynkę doręczeń (C1)** niektóre **dowody** wystawione przez jego usługę oraz przez usługę RDE obsługującą adresata³. Pozostałe dowody, o których mowa w wymaganiu 6.3.0.5, a które usługa RDE nadawcy pobrała od usługi RDE odbiorcy, nie muszą być przekazywane do przestrzeni nadawcy, dopóki nadawca o te dowody nie wystąpi.

4.3.4 Obsługa dużego wolumenu wiadomości do wysyłki

1. W przypadku, gdy nadawca nie używający **systemu klasy EZD ani połączenia system-system**, ma do przekazania dużą liczbę wiadomości, z których każda jest skierowana do jednego adresata i zawiera pojedynczy załącznik, operator wyznaczony umożliwi **wysłanie ich na skrzynkę doręczeń za pomocą pliku** sterującego wysyłką, opisanego w [ZN-SWDU] oraz pliku zawierającego spakowane dokumenty elektroniczne.

2. System operatora wyznaczonego rozpoznaje tego rodzaju wiadomość jako wiadomość masową i udostępnia tymczasową przestrzeń na wyłączny użytek podmiotu nadającego.

3. Przestrzeń ta realizuje **zlecenie rozpakowania pliku paczki z załącznikami i przekonwertowania ich w serię wiadomości oczekujących na zatwierdzenie przez nadawcę**. Nadawca musi zaakceptować przejściowe obniżenie responsywności skrzynki doręczeń.

4. Limit liczby wiadomości w pliku wynosi 40 szt., a **limit pojemności** przestrzeni tymczasowej - 500 MB. Operator wyznaczony może nałożyć dodatkowe ograniczenia, aby ochronić niezawodność i przepustowość rozwiązania.

² Przetworzenie to wynika z wymagań 5.3.0.7, 5.3.0.8 i 5.3.0.9 dokumentu głównego Standardu, jest wykonywane po przyjęciu wiadomości do usługi RDE i zostało szerzej omówione z [SZN-SWDU].

³ Punkty 5.1.12.11, 6.2.0.2 i 6.3.0.1 dokumentu głównego Standardu, tj. dowody A.1, A.2, B.3, D.1, D.2, D.3, D.4, E.1, E.2.

5. Operator wyznaczony **ustala dostępne kanały wysyłki**, korzystając ze swojego ustawowego prawa do wyszukania adresata (art. 60 ust. 5 i 6 [UoDE]) i proponuje kanał wysyłki - nadawcy. W przypadku gdy możliwe jest skorzystanie zarówno z kanału elektronicznego jak i hybrydowego, kanałem **domyślnym** jest elektroniczny.

6. API skrzynki doręczeń musi być zgodne z art. 5 i 6 [UoDE] **przyznającymi w wybranych przypadkach nadawcy** prawo do skorzystania z innych kanałów doręczenia wiadomości do odbiorcy niż kanał elektroniczny **oraz prawo do wyboru ostatecznego kanału**, nawet jeśli z punktu widzenia dostawców RDE doręczenie kanałem elektronicznym jest technicznie wykonalne.

7. Po ustaleniu domyślnego kanału wysyłki przez system operatora wyznaczonego nadawca musi ocenić (zgodnie z art. 6 ust. 2 [UoDE]), czy nie zachodzą przesłanki do zmiany kanału sugerowanego przez system operatora wyznaczonego.

8. Przestrzeń tymczasowa **zwalniana** jest

- w przypadku przedłużającego się braku decyzji nadawcy – wskutek samoczynnego anulowania operacji,
- po przekazaniu wiadomości z przestrzeni tymczasowej do usługi RDE.

9. Po przekazaniu wiadomości przekazanych na skrzynkę do usługi RDE, wiadomość pochodząca z paczki **podlega takiemu samemu magazynowaniu**, co pojedyncza wiadomość wysłana z aplikacji klienckiej.

4.4 Wymagania wobec przekazywania wiadomości na skrzynkę doręczeń adresata

Podstawą niniejszego rozdziału są rozdziały 3.2 i 3.4 dokumentu głównego Standardu.

4.4.1 Czynności poprzedzające przekazanie przesyłki adresatowi

1. Jeżeli dostawca realizuje doręczenie używające trybu doręczenia „Zgoda adresata” i wymagające akceptacji lub odrzucenia przesyłki, powiadomienia wysyłane przez usługę notyfikacyjną powinny być **adekwatne** do podjętych przez użytkownika decyzji i **zsynchronizowane** z nimi.

2. Jeżeli adresat decyduje się odebrać przesyłkę, dostawca natychmiast **anuluje harmonogram wysyłki powiadomień** wskazanych w wymaganiach 6.3.0.2.8 i 6.3.0.2.9 dokumentu głównego Standardu.

4.4.2 Przebieg przekazania przesyłki lub dowodu

1. Dostawca publicznej usługi RDE musi umożliwić adresatowi przesyłki wykonanie czynności **odebrania**, która wiąże się z przeniesieniem przesyłki z usługi RDE do skrzynki doręczeń adresata.

2. Dostawca usługi RDE musi zapewnić, aby operacja przekazywania danych na skrzynkę doręczeń była **skoordynowana z wystawieniem dowodów** określonych normą [ETSI3195221], wymienionych w rozdziale 3.3 oraz 6.3 dokumentu głównego Standardu.

3. Dostawca usługi RDE obsługujący adresata umożliwia mu **pobranie** na skrzynkę doręczeń przynajmniej:

- dowodu poświadczającego wptynięcie wiadomości na adres do doręczeń elektronicznych adresata

- oraz dowodu powodzenia lub niepowodzenia przekazania wiadomości adresatowi, o ile dowód ten był wystawiony (punkty 6.3.0.3 i 6.3.0.4 dokumentu głównego Standardu)

4. Poza przekazywaniem przesyłek i dowodów wymaga się **współdziałania** usługi RDE nadawcy obsługującego adresata (Corner3, C3) oraz skrzynki doręczeń (Corner4, C4) w zakresie przekazywania do przestrzeni przesyłek oczekujących na odbiór informacji zwrotnej o stanie przekazania wiadomości na skrzynkę tak, aby C3 otrzymywał jasną wskazówkę, czy wystawić dowód E.1 czy E.2.

5. Współpraca mechanizmu uwierzytelniania, mechanizmu przekazywania na skrzynkę i działania samej skrzynki odbywa się w sposób opisany w punktach 5.1.17 i 6.3.0.2 głównego dokumentu Standardu; adresat bądź osoba przez niego upoważniona:

- albo odbiera przesyłkę **bez pośrednich czynności użytkownika** i z pominięciem dowodu D.1 lub D.2 (jest wówczas stale uwierzytelniony w usłudze, gdyż uwierzytelnienie jest warunkiem przekazania przesyłki). Tryb ten, opisany w punkcie 6.3.0.2.4, dostawca stosuje domyślnie dla skrzynek doręczeń podmiotów publicznych.
- albo odbiera przesyłkę z pośrednią czynnością **uwierzytelnienia się** i wydania polecenia przekazania wiadomości oczekujących na skrzynkę (punkty 5.1.17.3, 5.1.17.4, 5.1.17.5, 5.1.18.2, 5.1.18.6 dokumentu głównego Standardu).
- dowolna z obu powyższych metod może być łączona z **ustanowieniem** przez adresata reguły przekierowania wymienionej w art. 19 ust. 6 pkt 1b [UoDE], powodującej automatyczne przekazanie przesyłki pobranej na skrzynkę do zewnętrznego systemu teleinformatycznego.

4.4.3 Zabezpieczenie przed zapelnieniem przestrzeni wiadomości oczekujących na odebranie

1. Dostawca **może** - po uprzednim **ostrzeżeniu** adresata - **przetawić** skrzynkę doręczeń podmiotu niepublicznego w taki sam tryb stałego uwierzytelnienia (punkt 6.3.0.2.4 dokumentu głównego Standardu) skrzynki podmiotów publicznych, o ile klient został pouczony o takim sposobie działania skrzynki doręczeń.

2. Po przekazaniu na uwierzytelnioną w usłudze skrzynkę doręczeń przesyłek w ilości umożliwiającej uwolnienie 10% przestrzeni przewidzianej dla kolejki wiadomości oczekujących na pobranie, **dostawca przywraca poprzedni tryb oczekiwania** na uwierzytelnienie i żądania pobrania wiadomości przez adresata.

5 Zabezpieczenia dostępu do skrzynki doręczeń

Podstawą niniejszego rozdziału są rozdziały dokumentu głównego Standardu: 3.2 *Proces doręczenia* oraz 5.1.18 *Zarządzanie środkami uwierzytelnienia*.

Zgodnie z art. 44 [eIDAS] oraz punktami 5.1.18.1 i 5.1.18.2 obowiązek identyfikacji i uwierzytelnienia nadawcy przed nadaniem przesyłki lub adresata przed jej przekazaniem spoczywa na usłudze RDE. Dostawca może jednak – zgodnie ze swoją polityką usługi - postąpić w tym celu środkami uwierzytelnienia przypisanymi przez inny podmiot.

5.1 Warunki wstępne

Zanim dojdzie do procesu uwierzytelnienia (tj. przekazania do systemu operatora dane osoby fizycznej – art. 58 ust. 2 [UoDE]), musi nastąpić jedno z poniższych zdarzeń:

- zgodnie z punktem 3.4 dokumentu głównego Standardu nadawca lub adresat wskazał w systemie operatora wyznaczonego osoby trzecie jako użytkowników uprawnionych (punkt 7.4.3.4 dokumentu głównego Standardu) albo doszło do ustanowienia dostępu dla osób wymienionych w art. 20 i 21 [UoDE].
- została przeprowadzona identyfikacja tych osób, w sposób opisany w punkcie 7.4.3.5 dokumentu głównego Standardu.
- w przypadku podmiotów prawnych podmiot otrzymał certyfikat pieczęci elektronicznej (art. 58 ust. 4 [UoDE], punkty 5.1.17.1 i 5.1.18.4 dokumentu głównego Standardu)

5.2 Wymagania wobec możliwych sposobów dostępu do usługi RDE i skrzynki doręczeń jako usługi wspierającej

1. Operator wyznaczony realizując czynność uwierzytelnienia **zapewnia przynajmniej możliwość uwierzytelnienia** przewidzianą dla osób fizycznych w punkcie 5.1.18.6 dokumentu głównego Standardu.

2. Operator wyznaczony **zapewnia dostęp do skrzynki doręczeń systemom teleinformatycznym** będącym - z punktu widzenia skrzynki doręczeń - aplikacjami klienckimi. Identyfikacja i uwierzytelnianie podmiotu niebędącego osobą fizyczną odbywa się metodami wymienionymi w punktach 7.4.1.1 i 7.4.2.3 dokumentu głównego Standardu.

5.3 Wymagany poziom zabezpieczeń przed nieuprawnionym dostępem

3. Punkty 5.4.0.5, 7.4.0.9 i 7.4.0.10 dokumentu głównego Standardu stanowią, że poziom zabezpieczeń chroniących przed nieuprawnionym dostępem do skrzynki doręczeń jest **taki sam** jak poziom zabezpieczeń chroniących przed nieuprawnionym dostępem do usługi RDE.

4. **Wymagane jest stosowanie mechanizmu Single-Sign-On** (pojedynczej czynności logowania zarówno do skrzynki jak do usługi), co uzależnia dobór metod identyfikacji i uwierzytelnienia do skrzynki od metod wymaganych w usłudze RDE. Wymogi stosowane w normach ETSI dla usługi mają więc zastosowanie i do skrzynki doręczeń.

5.4 Dostęp do skrzynki doręczeń a dostęp do usług doręczenia

Poniższe wymagania wynikają z możliwych statusów adresu doręczeń elektronicznych, który zmienia się w wyniku kolejnych czynności wymienionych w artykułach [UoDE]:

- Utworzenie adresu przez ministra ds. informatyzacji – art. 11, 12, 13
- Aktywacja adresu przez posiadacza lub administratora – art. 19 ust. 3
- Wpisanie adresu do rejestru BAE – art. 15 ust. 7, art. 16 ust. 3
- Wykreślenie adresu – art. 35

Operator wyznaczony **udziela lub odmawia użytkownikowi dostępu** do skrzynki doręczeń lub usługi RDE **na podstawie statusu adresu do doręczeń elektronicznych**, w następujących scenariuszach:

Lp.	Scenariusz	Dostęp do usługi RDE i PUH	Dostęp do skrzynki doręczeń
1	ADE jest zarejestrowany, ujawniony w rejestrze, aktywowany	TAK	TAK
2	ADE jest zarejestrowany, ale nie wykonano aktywacji	NIE	NIE
3	ADE jest wykreślony	NIE	TAK (przez 12 miesięcy) – art. 21 ust. 1 [UoDE]

Tabela 3. Możliwe układy dostępności usługi RDE i skrzynki doręczeń w zależności od statusu adresu do doręczeń elektronicznych.

6 Zarządzanie skrzynką doręczeń

6.1 Zarządzanie regułami przekierowania

1. Dostawca skrzynki doręczeń **realizuje ustawowe wymaganie** zapewnienia uprawnionym do zarządzania skrzynką użytkownikom **możliwość tworzenia, zmiany i usuwania** reguł przekierowania dalej (art. 19 ust. 6 i 38 ust. 6 [UoDE]) wiadomości przekazanych na skrzynkę doręczeń.

6.2 Zarządzanie osobami upoważnionymi do skrzynki doręczeń

1. Zgodnie z rozdziałem 3.4 dokumentu głównego Standardu, nadawca lub adresat zarządza skrzynką i definiuje dostępy do skrzynki dla siebie i osób trzecich, z wyjątkami wymienionymi w art. 20 i 21 [UoDE].

6.2.1 Kategorie użytkowników

1. Funkcjonalność zarządzania skrzynką musi być **dostępna dla administratora skrzynki doręczeń**; art. 19 ust. 3 [UoDE] przyznaje prawo zarządzania **także podmiotowi niepublicznemu, będącemu osobą fizyczną**, dla którego wyznaczenie administratora skrzynki doręczeń nie jest obowiązkowe.

2. Art. 22 [UoDE] przyznaje prawo zarządzania skrzynką również **zarządcy sukcesyjnemu** (powołanemu w trybie art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej podmiotu korzystającego dotychczas z publicznej usługi RDE).

3. Użytkownicy posiadający niższy poziom uprawnień **zarządzają tylko korespondencją** i w ograniczonym zakresie – **folderami**. Ich role techniczne zostały opisane w [SZN-SWDU], Dodatek C.

6.2.2 Uprawnienia ról technicznych do zasobów

W ramach zarządzania skrzynką doręczeń wyróżnia się następujące uprawnienia (podział według zasobów):

Lp.	Uprawnienie	Dostęp do uprawnienia dla roli
1	do sterowania statusem skrzynki doręczeń	ministra właściwego ds. informatyzacji (system teleinformatyczny MC)
2	do zarządzania użytkownikami – operatorami korespondencji i poziomem ich uprawnień	posiadacza i administratorów skrzynki doręczeń,
3	do przyznawania lub odbierania roli administratora skrzynki doręczeń oraz w sytuacjach określonych w art. 20 i 21 [UoDE]	ministra właściwego ds. informatyzacji (system teleinformatyczny MC)
4	do folderów skrzynki doręczeń i ogólnych ustawień postępowania z wiadomościami nadchodzącymi i otrzymanymi	posiadacza, administratora skrzynki doręczeń i dostawcę utrzymującego skrzynkę doręczeń,
5	do ustawień notyfikacji	posiadacza, administratora skrzynki doręczeń,
6	do wiadomości	każdego użytkownika, z ograniczeniami dla użytkowników tylko z prawem odczytu
7	do sterowania regułami przekazywania korespondencji do innych systemów teleinformatycznych w sposób automatyczny	posiadacza, administratora skrzynki doręczeń

Tabela 4 Uprawnienia do zasobów skrzynki

6.3 Konfiguracja skrzynki doręczeń

1. Wymaganie dokumentu głównego Standardu 5.4.0.15 stanowi, że operator wyznaczony musi **zapewnić funkcje pozwalające na konfigurację skrzynki doręczeń, uwzględniając wymagania prawne w zakresie obsługi podmiotów publicznych i niepublicznych.**

2. Konfiguracja skrzynki składa się z ustawień obejmujących:

Lp.	Ustawienie	Opis	Wartość domyślna
1	Powiadomienia	Zgodnie z zapisami dokumentu głównego Standardu (punkt 5.2.1.2 i nn.), dostawca	e-mail posiadacza

		usługi RDE musi zapewnić możliwość wprowadzenia informacji o odbiorcach , na które wysyłane będą powiadomienia.	
2	Stałe uwierzytelnienie skrzynki w usłudze RDE	Dostawca umożliwia wprowadzenie ustawienia , które powoduje pominięcie oczekiwania na polecenie pobrania wiadomości oczekujących tj. zainicjowanie pobierania przez użytkownika. Wiadomości takie przekazywane są na skrzynkę zgodnie z punktem 6.3.0.2.4 dokumentu głównego Standardu, tj. bez konieczności jakichkolwiek czynności ze strony adresata i z pominięciem wystawienia dowodu D. Po przekazaniu wiadomości wystawiony zostanie dowód E.	TAK dla podmiotów publicznych NIE dla podmiotów niepublicznych
3	Nadawanie wiadomości usługą PUH	Na etapie adresowania wiadomości nadawca ma możliwość wybrania tego kanału doręczenia i określenia parametrów wysyłki.	Skrzynka podmiotu publicznego ma odblokowaną możliwość wysyłania wiadomości publiczną usługą hybrydową.
4	Ustawienia dotyczące pomiaru gwarantowanej pojemności i dostępności	Użytkownik określa, czy dla jego skrzynki aplikacja kliencka ma pobierać dane będące podstawą pomiaru dostępności i pojemności. Są to następujące dane: 1) kod odrzucenia przesyłki przekazywanej ze skrzynki doręczeń do usługi RDE (znaczeniowo odpowiada zdarzeniu A.2) w danym dniu z podaniem kodu przyczyny 2) kod odrzucenia przesyłki przekazywanej z usługi na skrzynkę doręczeń (znaczeniowo odpowiada zdarzeniu E.2) w danym dniu z podaniem kodu przyczyny	Włączone

		<p>3) wywołania funkcji skrzynki doręczeń zakończone niepowodzeniem (wyczerpaniem czasowego limitu na obsługę żądania)</p> <p>4) pomyślne przekazania wiadomości ze skrzynki do usługi RDE w danym dniu (znaczeniowo odpowiada zdarzeniu A.1)</p> <p>5) pomyślne odebranie wiadomości z usługi RDE na skrzynkę (znaczeniowo odpowiada zdarzeniu E.1) w danym dniu</p> <p>6) wolumen wolnej przestrzeni (MB)</p> <p>7) wolumen zajętej przestrzeni (MB)</p>	
5	Ustawienia dotyczące przechowywania wiadomości	Użytkownik określa czas przechowywania wiadomości przez dostawcę lub zdarzenia , które powodują ich automatyczne usunięcie.	Usuwanie najstarszych wiadomości; zarchiwizowanie wiadomości
6	Reakcja skrzynki na usuwanie wiadomości w aplikacji klienckiej	Wiadomość na skrzynce także się usuwa lub wiadomość na skrzynce jest pozostawiana na potrzeby pobrania jej przez inne klienty	Usuwa się.

Tabela 5 Zestawienie ustawień skrzynki doręczeń

6.3.1 Zapobieganie przepełnieniu skrzynki przez dostawcę skrzynki

1. Dostawca skrzynki doręczeń **zapewnia, że wiadomość** wysłana na utrzymywany przez niego adres do doręczeń elektroniczny **nie zostanie odrzucona** przez C3 ze względu na zajęcie skrzynki lub przestrzeni na wiadomości oczekujące na odebranie.
2. Zgodnie z wymaganiem 5.4.0.7 dokumentu głównego Standardu, dostawca usługi RDE musi zdefiniować m.in. **czas przechowywania wysłanych i otrzymanych przesyłek**, a posiadacz skrzynki musi zostać o nich **poinformowany**.
3. Dostawca powinien **informować** użytkownika o konieczności okresowego archiwizowania wiadomości.
4. W przypadku przepełnienia skrzynki doręczeń dostawca usługi publicznej może narzucić użytkownikowi konieczność wydania zbiorczej dyspozycji **usunięcia** wiadomości roboczych, przesyłek wysłanych oraz najstarszych przesyłek otrzymanych, natomiast usuwanie dowodów z realizacji usługi RDE wymaga – zgodnie z wymaganiem 5.4.0.9 – **uzyskania zgody** osoby upoważnionej.
5. Szczegółowa polityka usługi publicznej **powinna definiować szczegółowe zasady** związane z usuwaniem wiadomości ze skrzynki doręczeń. Dostawca może umieścić w niej następujące reguły:

- Posiadacz skrzynki oznaczając wiadomość jako skasowaną, przyjmuje do wiadomości, że zostanie ona bezpowrotnie usunięta po 30 dniach od decyzji użytkownika o usunięciu.
- Posiadacz będzie otrzymywał notyfikacje informujące o wyczerpującej się wolnej przestrzeni
- Dostawca ma prawo wskazywać wiadomości, które powinny zostać zarchiwizowane
- Dostawca ma prawo wskazywać wiadomości, które powinny zostać usunięte ze względu na datę utworzenia lub częstość użycia.

6.4 Archiwizacja zawartości skrzynki doręczeń

1. W ramach zarządzania skrzynką, zgodnie z punktem 5.4.0.3, 5.4.0.4 i 5.4.0.14 dokumentu głównego Standardu, dostawca przechowujący wiadomości użytkownika obowiązany jest zapewnić posiadaczowi skrzynki doręczeń **możliwość zarchiwizowania** jej zawartości.
2. API udostępnione przez dostawcę skrzynki doręczeń przeznaczone dla aplikacji klienckich zapewnia posiadaczowi funkcjonalność wysłania do dostawcy żądania **utworzenia kopii skrzynki doręczeń na urządzeniu końcowym posiadacza**.
3. Kopia skrzynki **udostępniana (eksportowana) jest w formacie** spełniającym te same wymogi co w przypadku przekazania zasobów pomiędzy ustępującym, a nowym operatorem wyznaczonym (opisanym w rozdziale 7.2.3 *Przenaszalność magazynu wiadomości* niniejszego dokumentu).
4. Korespondencja zawarta w archiwum musi spełniać **warunki użycia jej w usłudze weryfikacyjnej**, o której mowa w dokumencie głównym Standardu (rozdział 6.8).

7 Wymagania pozafunkcjonalne związane z podziałem logicznym skrzynki doręczeń

O sposobie technicznej realizacji skrzynki doręczeń decyduje dostawca, jednak muszą zostać spełnione niżej wymienione wymagania, aby zapewnić możliwość wykonywania procesów, o których mowa w [UoDE].

7.1 Możliwość dekompozycji składników skrzynki doręczeń

1. Skrzynka doręczeń musi posiadać wydzieloną przestrzeń przeznaczoną do **magazynowania wiadomości**, aby spełnić definicję „czynności nadania” i „czynności doręczenia” zawartą w rozdziale 3.4 dokumentu głównego Standardu oraz definicję skrzynki doręczeń zapisaną w punkcie 9 art. 2 [UoDE].
2. Magazyn wiadomości odbiorcy **przyjmuje dane** napływające z osobnej względem niego przestrzeni należącej do usługi RDE dostawcy, która udostępnia mu – z zachowaniem wymagania 5.4.0.4 Standardu - wcześniej zbuforowane przesyłki i dowody.
3. Dostawca skrzynki doręczeń przechowuje w ramach skrzynki jej **konfigurację**, która musi zostać przekazana kolejnemu operatorowi wyznaczonemu, zgodnie z art. 39 [UoDE]. Dostawca usługi publicznej **może** przekazać konfigurację skrzynki w przypadku przenoszenia się pojedynczego klienta do dostawcy kwalifikowanej usługi RDE.

7.2 Wymagania niefunkcjonalne dotyczące składników skrzynki doręczeń

1. Zgodnie z punktem 5.4.0.11 dokumentu głównego Standardu dostawca skrzynki doręczeń prowadzi **rejestr czynności użytkownika i zdarzeń na skrzynce** związanych z wysyłaniem odbieraniem i usuwaniem wiadomości i dowodów.

2. Zarówno przesyłki jak i zapisy dotyczące operacji usługi RDE i usługi wspierającej przechowywane są z zachowaniem zasad **integralności i poufności** (wymagania 5.4.0.3 i 5.1.12.2 dokumentu głównego Standardu)

7.2.1 Kategorie pozycji magazynu wiadomości

1. Magazyn wiadomości musi **zapewniać podział** (filtrowanie, kategoryzowanie) zgromadzonych wiadomości na:

- wiadomości wysłane,
- wiadomości odebrane,
- wiadomości oznaczone jako usunięte (do momentu ich permanentnego usunięcia),
- wiadomości robocze,
- wiadomości przekazane do wysyłki
- wiadomości do/od podmiotów publicznych i do/od podmiotów niepublicznych – zgodnie z art. 38 ust. 5 pkt 2 [UoDE]
- dowody i potwierdzenia wiadomości

znajdujące się po stronie nadawcy (C1) albo adresata (C4). Wiadomość oznacza również jej metadane służące poprawnemu działaniu aplikacji klienckich.

7.2.2 Wymagane cechy magazynu wiadomości

Magazyn wiadomości spełnia następujące wymogi:

- 1. Prywatność: Wiadomości w magazynie wiadomości są przetwarzane przez dostawcę usługi RDE na potrzeby świadczenia usługi RDE lub PUH. Dostawca przetwarza część ich treści konieczną do wygenerowania metadanych przesyłki (*relay metadata*) tylko w celu doręczenia przesyłki, przekazania dowodów lub informacji zwrotnej, natomiast **treści korespondencji nie wykorzystuje do celów nie związanych z usługą**.
- 2. Niezawodność: Magazyn wiadomości posiada **zabezpieczenia** gwarantujące, że nie dojdzie do **utrąty wiadomości** znajdujących się w magazynie wiadomości wskutek działań dostawcy usługi RDE.
- 3. Dostępność: Skrzynka doręczeń spełnia wymogi dostępności określone w [RoDPS]. Zgodnie z wymaganiem 5.4.0.7 dokumentu głównego Standardu, dostawca określając **poziom SLA usług wspierających** podaje m.in. poziom **dostępności** takiej usługi. Dane pomiarowe mogą być przekazywane przez dowolną aplikację kliencką łączącą się z aktywowaną skrzynką doręczeń, o ile aplikacja ta posiada funkcję raportowania stanu skrzynki, a posiadacz skrzynki zdecydował w konfiguracji skrzynki doręczeń o przekazywaniu tych informacji.
- 4. Zdolność synchronizacji z zewnętrznym magazynem wiadomości: Magazyn wiadomości utrzymywany w infrastrukturze dostawcy **wymienia dane o stanie i zawartości** magazynu

wiadomości po stronie infrastruktury nadawcy lub adresata z ich uprawnionymi aplikacjami klienckimi (z wyjątkiem niektórych operacji – w zależności od konfiguracji).

- 5. Łatwe tworzenie wiadomości: Magazyn wiadomości umożliwia **zakładanie i przechowywanie wiadomości roboczych** lub ich składników, jeśli użytkownik nie ma własnej aplikacji klienckiej i korzysta z systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 58 ust. 2 [UoDE].
- 6. Śladowanie: Magazyn wiadomości albo współpracujący z nim inny komponent dostawcy znajdujący się jeszcze w obszarze poza usługą RDE i pośredniczący w przekształcaniu wiadomości z formatu oprogramowania klienckiego na format używany przez usługę (lub odwrotnie) **nadaje wiadomościom roboczym i wiadomościom kierowanym do usługi RDE lub PUH identyfikatory** i kontroluje wątkowanie wiadomości oraz jest odpowiedzialny za przekazywanie tych identyfikatorów do aplikacji klienckich.
- 7. Obowiązująca jest konfiguracja narzucona przez dostawcę: Jeżeli zakres funkcjonalny zarządzania magazynem wiadomości przyznany posiadaczowi skrzynki doręczeń lub jej administratorowi nakłada się na zakres możliwości zarządzania magazynem wiadomości przez dostawcę usługi skrzynki, rozstrzyga konfiguracja narzucona przez dostawcę, która **narzucana jest w wyniku zmian wpisu w rejestrze BAE**.

7.2.3 Przenaszalność magazynu wiadomości

1. Magazyn wiadomości **musi posiadać metadane opisowe** wspierające mechanizmy zarządzania nim, przede wszystkim w procesach związanych z masową migracją (rozdział 9.3 *Wpływ zmiany operatora wyznaczonego na skrzynkę doręczeń*):

- jego identyfikator,
- jego lokalizacja,
- jego typ,
- kontekst i subkontekst posiadacza,
- dane o użytkownikach skrzynki
- status,
- ogólna informacja o zawartości (w tym aktualna pojemność zajęta i dostępna).

2. Zgodnie z punktem 5.4.0.16 dokumentu głównego Standardu format danych magazynu jest **strukturą dostępną publicznie**.

3. Dostawcy występujący w roli operatora wyznaczonego stosują **otwarty format archiwum magazynu**, który:

- ma opisaną specyfikację⁴,
- koduje znaki według standardu UTF-8,
- umożliwia zapisanie wiadomości w wystandaryzowanym formacie (norma RFC 2822 lub jej nowsze pochodne),
- nie jest własnościowy

⁴ Zaleca się wybór spośród: mbox, Maildir lub MIX, z ewentualnymi adaptacjami związanymi z różnicą między wiadomością e-mail i wiadomością usługi RDE.

- może zostać utrwalony na dany dzień (ang. *snapshot*) i bezstratnie przejęty przez nowego operatora wyznaczonego.

8 Wymagania pojemnościowe dotyczące kolejki i skrzynki doręczeń

Podstawą niniejszego rozdziału jest art. 38 ust. 5 [UoDE].

1. Zgodnie z punktem 5.4.0.7 dokumentu głównego Standardu, dostawca usługi RDE musi **zdefiniować warunki funkcjonowania skrzynki doręczeń**, w tym także **pojemność** przestrzeni do przechowywania przesyłek i zobowiązania w zakresie **informowania o osiągnięciu limitu gwarantowanej pojemności** do przechowywania przesyłek.

8.1 Gwarantowana pojemność magazynu wiadomości i wewnętrzny podział pojemności

1. Gwarantowana pojemność skrzynki określona przez operatora wyznaczonego, musi być nie mniejsza niż wskazana w [RoDPS]. Operator wyznaczony zapewnia dla magazynu wiadomości:

- bufor **podstawowy** (obejmujący wiadomości otrzymane, wysłane, usunięte, robocze oraz dowody doręczeń),
- dodatkowy **bufor**, wykorzystywany po zapełnieniu rozmiaru podstawowego,

2. Operator wyznaczony gwarantuje skrzynki doręczeń o następujących pojemnościach:

Typ magazynu	Założenia	Rozmiar
Magazyn podmiotu niepublicznego	Potwierdzenia otrzymania zgodnie z rozdziałem 6.7.1 dokumentu głównego Standardu Fikcja doręczenia; Równe rozłożenie w czasie napływającej korespondencji	Rozmiar podstawowy i rozmiar dodatkowego bufora na wiadomości otrzymane (wraz z dowodami doręczeń) od podmiotów publicznych zostanie określony w rozporządzeniu (art. 38 [UoDE])
Magazyn podmiotu publicznego	Stosowanie trybu natychmiastowego odbioru, o którym mowa w 6.3.0.2.4; Potwierdzenia otrzymania zgodnie z rozdziałami 6.7.1 i 6.7.2 dokumentu głównego Standardu	Rozmiar podstawowy i rozmiar dodatkowego bufora na wiadomości otrzymane (wraz do dowodami doręczeń) od podmiotów publicznych i niepublicznych zostanie określony w rozporządzeniu (art. 38 [UoDE])

	Okresowe spiętrzenia napływającej korespondencji	
	Faktyczne niepodejmowanie przesyłek ze skrzynki w okresie dłuższych przerw w pracy podmiotu publicznego	

Tabela 6 Gwarantowane pojemności skrzynki doręczeń w podziale na podmioty publiczne i niepubliczne

3. Magazyn wiadomości uzyskuje gwarantowaną **pojemność** na skutek aktywowania skrzynki doręczeń.

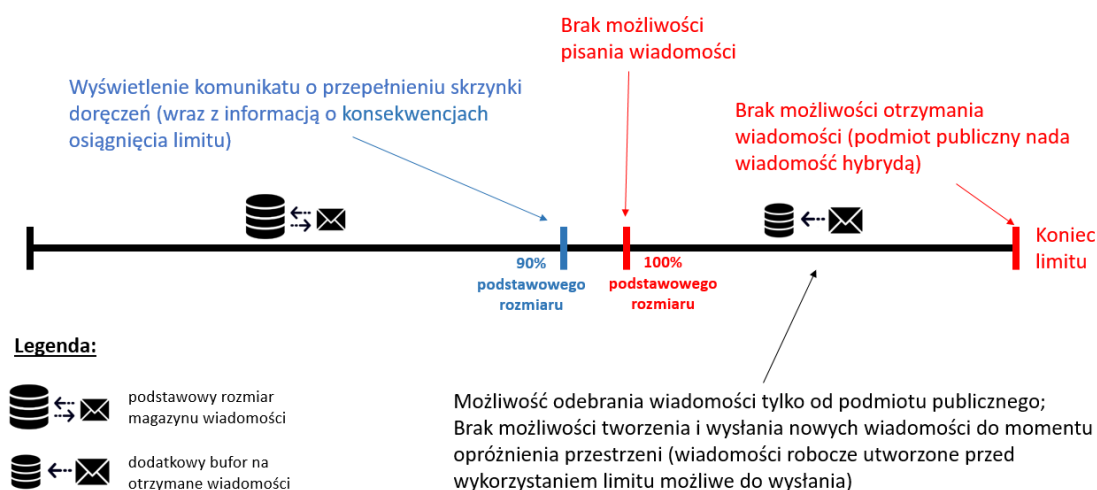
4. Dopuszczalne jest, by dostawca dynamicznie zarządzał pojemnością magazynu wiadomości, pod warunkiem, że nie spowoduje to z punktu widzenia użytkownika obniżenia gwarantowanej pojemności.

8.2 Monitorowanie zapełnienia skrzynki

1. Punkty 5.4.0.8 i 5.1.10.16 dokumentu głównego Standardu zobowiązują dostawcę usługi RDE do **monitorowania** zapotrzebowania na pojemność.

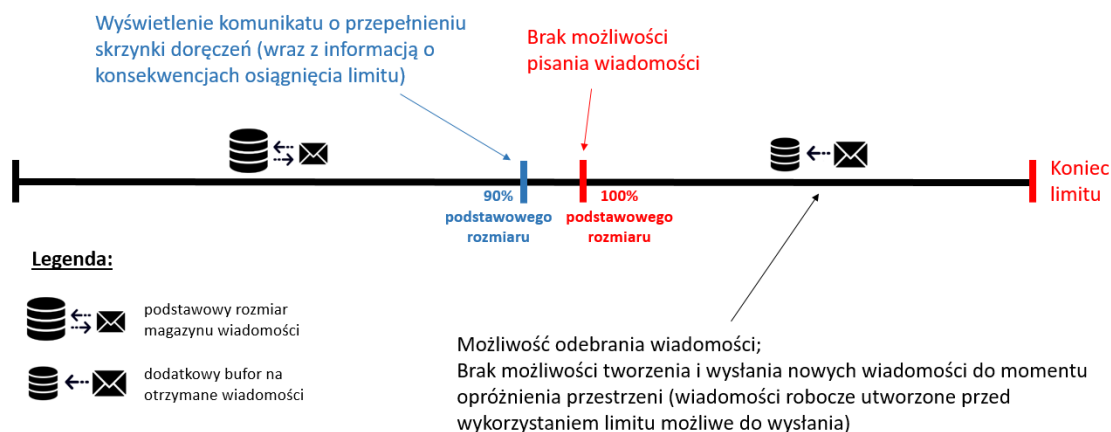
2. Na poniższych rysunkach przedstawiono – w podziale na podmioty publiczne i niepubliczne – **wymagane zachowanie skrzynki doręczeń** w przypadku braku reakcji jej posiadacza na zmniejszanie się zapasu wolnego miejsca, wykryte przez mechanizm monitorowania.

8.2.1 Podmioty niepubliczne

Rysunek 1 Sposób działania skrzynki doręczeń podmiotu niepublicznego w przypadku jej przepełnienia

8.2.2 Podmioty publiczne

Rysunek 2 Sposób działania skrzynki doręczeń podmiotu publicznego w przypadku jej przepełnienia

9 Wpływ wpisu do rejestru BAE na skrzynkę doręczeń

9.1 Utworzenie skrzynki doręczeń

1. Otrzymawszy dane adresu do doręczeń elektronicznych powiązanego z publiczną usługą RDE, operator wyznaczony **tworzy i przyporządkowuje do adresu** utworzonego dla danego podmiotu - **skrzynkę doręczeń** (art. 11 [UoDE]). Natomiast **pełną funkcjonalność** skrzynki doręczeń dostawca zapewnia od momentu **aktywacji** adresu do doręczeń elektronicznych – zgodnie z punktem 5.4.0.13 dokumentu głównego Standardu.

2. Operator wyznaczony tworzy i utrzymuje tylko takie skrzynki doręczeń, które spełniają warunek przyporządkowania do adresu do doręczeń elektronicznych powiązanego z usługą publiczną, przypisania przynajmniej jednej osoby fizycznej uprawnionej do zarządzania skrzynką (art. 16 ust. 2 i art. 19 [UoDE]).

3. Nowy operator wyznaczony, wykonując proces masowej migracji skrzynek poprzedniego operatora wyznaczonego, również **tworzy nowe skrzynki**. Rozdział 9.3 *Wpływ zmiany operatora wyznaczonego na skrzynkę doręczeń* dopuszcza, z uwagi na zasadę równości konkurentów, aby każdy dostawca mógł stosować własny format skrzynek, co w konsekwencji prowadzi do zakładania przy każdej zmianie operatora wyznaczonego nowego zbioru skrzynek.

9.2 Wpływ zmiany typu podmiotu na pojemność skrzynki doręczeń

1. W przypadku przekształcenia podmiotu publicznego w niepubliczny dostawca skrzynki doręczeń **informuje** administratora skrzynki doręczeń podmiotu **osobnym rodzajem notyfikacji** o terminie na zarchiwizowanie zawartości skrzynki.

2. Po upływie wyznaczonego terminu dostawca – korzystając ze swojego prawa wyrażonego w punkcie 5.4.0.17 dokumentu głównego Standardu – może **zmniejszyć rozmiar magazynu** skrzynki

doręczeń do limitu przewidzianego dla podmiotów niepublicznych, który został wskazany w rozdziale 8.1 *Gwarantowana pojemność magazynu wiadomości*.

9.3 Wpływ zmiany operatora wyznaczonego na skrzynkę doręczeń

1. W okresie zmiany operatora wyznaczonego dotychczasowy operator wyznaczony – zgodnie z punktem 5.4.0.16 dokumentu głównego Standardu musi **umożliwić pobranie danych** zgromadzonych w skrzynkach doręczeń podmiotowi, który przejmuje zobowiązania dostawcy publicznej usługi RDE.
2. Przekazanie „zasobów skrzynek” (art. 39 [UoDE]), nakłada na ustępującego operatora wyznaczonego obowiązek przekazania nowemu operatorowi nie tylko **magazynów** wiadomości, lecz także pełnej **konfiguracji** skrzynki doręczeń oraz **danych jej użytkowników**, aby nowy operator wyznaczony nie został zmuszony do powtórzenia obowiązku identyfikacji klientów. Poziom uprawnień użytkowników **nie ulega zmianie**.
3. Skrzynki (bez magazynów) mogą mieć **dowolny format techniczny przyjęty przez dostawcę**, który jest nowym operatorem wyznaczonym, pod warunkiem zachowania **kompatybilności** z magazynem i konfiguracją oraz z wymaganiami związanymi z przyjmowaniem i udostępnianiem danych.
4. Z punktu widzenia użytkowników zmiana operatora wyznaczonego powinna być nieuciążliwa: art. 39 [UoDE] określa **przekazanie** jako **niezwłoczne**, co wymaga **współdziałania** obu dostawców w celu uniknięcia przerwania ciągłości działalności korespondencyjnej podmiotów przenoszonych od ustępującego do nowego OW. W związku z tym **nie może nastąpić przerwa (okres niedostępności)** pomiędzy zakończeniem świadczenia publicznej usługi RDE i skrzynek przez poprzedniego a podjęciem świadczenia tych usług przez nowego operatora wyznaczonego.

9.4 Sposób wprowadzania zmian w poziomie uprawnień użytkowników

1. Dostawca usługi skrzynki obowiązany jest **kontrolować spójność ról** użytkowników ze statusem adresu do doręczeń elektronicznych oraz z własnościami podmiotu przekazanymi z systemu teleinformatycznego MC (w szczególności – z typem podmiotu (publiczny/niepubliczny). Własności te – jako dane referencyjne - mają wyższy priorytet niż dane podawane przez podmiot będący klientem operatora wyznaczonego.
2. Nabycie lub utrata przywilejów wynikających z kategorii, do której należy posiadacz skrzynki odbywa się poprzez zmianę danych podmiotu na drodze urzędowej (np. wprowadzenie informacji o zgonie, zmiana typu podmiotu) lub przez złożenie właściwego wniosku lub dyspozycji dotyczących adresu do doręczeń elektronicznych (np. ujawnienie, odzyskanie wykreślonego adresu), a następnie przekazaniu tej informacji do operatora wyznaczonego.

9.5 Zamknięcie skrzynki doręczeń

1. Zakończenie cyklu życia adresu do doręczeń elektronicznych (decyzja o wykreśleniu z rejestru BAE oraz ostateczne usunięcie danych, o którym mowa w art. 33 ust. 4 [UoDE]) nie jest równoznaczne z usunięciem korespondencji ze skrzynki doręczeń.

2. W przypadku wydania decyzji o wykreśleniu adresu, dostawca usługi RDE **przechowuje skrzynkę doręczeń** przez okres wskazany w art. 21 ust. 1 [UoDE] **w stanie umożliwiającym ograniczony zakres operacji**. W szczególności dostawca **umożliwia** użytkownikowi **pobranie przechowywanych wiadomości, ich dowodów i potwierdzeń**, zgodnie z punktem 5.4.0.14 dokumentu głównego Standardu.
3. Użytkownicy zachowują swoje role, ale **role te po odcięciu dostępu do usługi mają zredukowany poziom uprawnień**.
4. O ile nie wystąpiły zdarzenia przerywające okres od zakończenia cyklu życia ADE do usunięcia skrzynki, dostawca - po upływie tego czasu – automatycznie **usuwa skrzynkę z zawartością**.
5. Skrzynka musi **zostać zamknięta** także przy zmianie operatora wyznaczonego.
6. Jeśli usunięcie skrzynki wynika z zakończenia usług przez dostawcę, **spoczywają na nim obowiązki wymienione w rozdziale 5.1.14** dokumentu głównego Standardu *Plan zakończenia działalności*.